

Cvičení 8. Monetární politika

Důležité body z přednášky:

Hlavní cíle centrálních bank při provádění monetární politiky: stabilita cen, ekonomický růst, nízká nezaměstnanost, vnější rovnováha

Vedlejší (zprostředkující) cíle: nabídka peněz, úroková míra, měnový kurs

Nástroje monetární politiky používané Českou národní bankou:

nepřímé (tržní):

- diskontní politika – 2T repo sazba, diskontní, lombardní sazba
- operace na volném trhu (nákup nebo prodej státních cenných papírů komerčním bankám)
- míra povinných rezerv
- intervence na devizových trzích

přímé (administrativní):

- limity úrokových sazeb
- stanovení úvěrových stropů

Typy monetární politiky:

- expanzivní (když chceme oživit neboli stimulovat ekonomiku)
- restriktivní (pokud chceme ekonomiku přibrzdit)

Úlohy:

- 8.1 Uvedte, jak by měla vypadat výchozí situace ekonomiky před použitím nástrojů expanzivní monetární politiky. Jaké konkrétní nástroje může centrální banka u tohoto typu politiky použít?
- 8.2 Sníží-li centrální banka diskontní sazbu, povede to vždy ke zvýšení množství poskytnutých úvěrů, neboť úvěry budou pro domácnosti levnější. Vysvětlete pravdivost či nepravdivost tohoto výroku.
- 8.3 V důsledku monetární expanze vzrostl pouze nominální HDP a cenová hladina. Vyhodnoťte tuto situaci z hlediska neutrality peněz.
- 8.4 Pokud by centrální banka chtěla dosáhnout uvedených makroekonomických cílů a) snížení inflace, b) zvýšení vývozu, c) zvýšení zaměstnanosti, jaké nástroje monetární politiky by mohla využít a jaké zprostředkující cíle by měla pravděpodobně ovlivnit?
- 8.5 Předpokládejte, že v ekonomice existuje recesní (deflační) mezera.
 - a) Krátce tuto mezeru charakterizujte pomocí makroekonomických ukazatelů.
 - b) Jaké tržní i netržní nástroje může teoreticky centrální banka použít k odstranění této mezery?

Dále předpokládejte, že vzniklá recesní mezera je ve výši 100 mld. Kč, mezní sklon k úsporám je v dané ekonomice ve výši 0,2. Centrální banka použije k odstranění recesní mezery operace na volném trhu.

- c) Bude centrální banka prodávat nebo nakupovat cenné papíry?
- d) Jaký dopad bude mít výše zmíněný zásah centrální banky na trhu peněz z hlediska změny úrokové míry a množství peněz (znázorněte graficky pomocí obrázku trhu peněz).
- e) Jaký dopad bude mít výše zmíněný zásah centrální banky na agregátním trhu výrobních a služeb ohledně změny cenové hladiny a reálného produktu (znázorněte graficky pomocí modelu AS-AD).
- f) V jakém objemu bude muset centrální banka nakoupit/prodat cenné papíry, tj. změnit

nabídku peněz, aby došlo ke změně produktu o 100 mld. Kč?

- g) Vyjmenujte potenciální rizika, která by znemožnila úspěšné působení výše zmíněné operace.
- 8.6 Předpokládejme, že v ekonomice existuje mezera produktu, kdy **potenciální produkt je menší než skutečný produkt** a skutečná míra nezaměstnanosti je menší než přirozená míra. Jak se tato mezera produktu nazývá? Chce-li centrální banka (CB) tuto mezeru odstranit, které z následujících nástrojů monetární politiky má použít? Jednotlivé situace znázorněte graficky jednak pomocí obrázku trhu peněz a také pomocí modelu AS-AD.
- Má CB prodávat nebo kupovat cenné papíry?
 - Má snížit nebo zvýšit míru povinných rezerv?
 - Jak má CB ovlivnit základní mezibankovní (úrokové) sazby?
 - Měla by CB kupovat nebo prodávat devizy?
 - Které složky agregátní poptávky budou zvolenými opatřeními dotčeny a jak?
 - Jak změna produktu pravděpodobně ovlivní poptávku po penězích?
- 8.7 Předpokládejme, že je nutno zvýšit produkt ekonomiky o 200 mld. Kč, aby se skutečný produkt vyrovnal potenciálnímu. Dále víme, že mezní sklon ke spotřebě (mpc) je 0,6. Jaký typ monetární politiky musí centrální banka zvolit a v jakém rozsahu (respektive, jak by se měly změnit disponibilní prostředky komerčních bank, které by sloužily k půjčkám)?
- 8.8 Předpokládejte, že se mezní sklon ke spotřebě v ekonomice rovná 0,7 a existuje mezera produktu ve výši 50 mld. Kč, kdy potenciální produkt je menší než skutečný produkt.
- K odstranění této mezery musí centrální banka prodávat nebo nakupovat cenné papíry?
 - Předpokládejme, že komerční banky koupí/prodají cenné papíry a že peníze použijí k poskytnutí úvěrů a tyto peníze se projeví v plné výši v investičních výdajích. Jaký objem cenných papírů by musela centrální banka prodat/nakoupit, aby odstranila vzniklou mezeru?
 - Jak by se musel změnit výdajový multiplikátor (respektive jak vysoký by musel být mezní sklon ke spotřebě), aby stačilo nakoupit/prodat cenné papíry v hodnotě 8 mld. Kč?
- 8.9 Předpokládejme, že centrální banka zvýší nabídku peněz.
- Určete, o jaký typ monetární politiky jde.
 - Určete, jak zvýšení nabídky peněz ovlivní trh peněz.
 - Jaký pravděpodobný vliv bude mít zvýšení nabídky peněz na spotřební a investiční výdaje?
 - Jak pravděpodobná změna spotřebních a investičních výdajů ovlivní agregátní poptávku země?
 - Jak změna agregátní poptávky ovlivní rovnovážný produkt dané ekonomiky?
 - Jak tyto změny produktu mohou ovlivnit poptávku po penězích, respektive jak mohou ovlivnit úrokovou sazbu na peněžním trhu?
 - Jaké další vlivy mohou následovat?